

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МАТЕРІАЛИ **ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ** **НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-** **КОНФЕРЕНЦІЇ**

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМ ДЕРЖАВНИМИ ТА
МІЖНАРОДНИМИ ПРОЕКТАМИ НА БАЗІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ АГРАРНОГО
ПРОФІЛЮ

Херсон - 2020

ЗМІСТ

<i>ТзОВ «Мавіста. Студентська служба працевлаштування</i> Нові можливості для студентів з «Мавіста»	4
<i>Dashevska Larisa</i> Role of grants in development of society	10
<i>Лебедєва Надія Анатоліївна</i> Аналіз стану рослинності території Центрального Іраку з використанням даних дистанційного зондування Землі та ГС-технологій	14
<i>Коржов Євген Іванович, Рудницький Євгеній Андрійович, Сілін Микола Миколайович</i> Значення міжнародних організацій при реалізації проектів з покращення екологічного стану водних об'єктів Півдня України на початку XXI століття	19
<i>Боліла Світлана Юріївна</i> Шляхи активізації діяльності створювачів інноваційного продукту в освітньому середовищі аграрної сфери	25
<i>Морозов Роман Володимирович, Чекамова Олена Іванівна</i> Теоретичні засади наукового забезпечення інноваційного напрямку розвитку галузі рисівництва в Україні	29
<i>Нежлукченко Тетяна Іванівна, Папакіна Наталія Сергіївна, Нежлукченко Наталя Валентинівна, Аверчева Наталя Олександрівна</i> Оцінка впливу змін клімату та ризиків для тваринництва	40
<i>Нежлукченко Тетяна Іванівна, Пічура Віталій Іванович, Папакіна Наталія Сергіївна, Нежлукченко Наталя Валентинівна</i> Тенденції зміни кліматичних умов півдня України для галузі вівчарства	44
<i>Мамедов Садіяр Мухтасович</i> Аспірантське дослідження як результат реалізації міжнародного проекту «ЕСОІМРАСТ»	49
<i>Папакіна Наталія Сергіївна, Нежлукченко Наталя Валентинівна</i> Модернізація освіти і підготовка кадрів в умовах технологічних викликів сьогодення	55
<i>Соболь Ольга Михайлівна</i> Досвід участі здобувачів вищої освіти біолого – технологічного факультету у заході міжнародного проекту «The handling with horses at liberty»	60

ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІНИ КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ГАЛУЗІ ВІВЧАРСТВА

Нежлукченко Тетяна Іванівна
м.Миколаїв, Україна
Пічура Віталій Іванович,
Папакіна Наталія Сергіївна,
Нежлукченко Наталя Валентинівна,
ДВНЗ « Херсонський державний
аграрний університет»
м.Херсон, Україна

Сучасному тваринництву необхідне розуміння механізмів впливу метеорологічних умов на тварин та вміння управляти цими механізмами на практиці. Для виробництва високоякісної продукції погодо-кліматичні умови є важливим важелем правильної організації розведення овець й облаштування вівцеферм[1].

До найважливіших показників, що характеризують навколишнє середовище у тваринництві відносять: температуру, відносну вологість, швидкість руху повітря. Вплив перших двох чинників на організм тварин настільки значний, що в зоогієні прийнято вважати їх універсальними тестами якості умов утримання тварин [1].

Колектив біолого-технологічного факультету ХДАЕУ приймали участь у міжнародному проекті «Есоіmpact». Особлива увага приділялася вивченню впливу місцевої погоди, якості повітря і зміни клімату на галузь вівчарства.

Відомо, що клімат України змінюється, як і глобальний клімат. Починаючи з 1989 року і до цього часу в Україні спостерігається майже безперервний період потепління — середня річна температура повітря підвищилася майже на 0,9°C, у 75% випадків вона на 0,8—1,5°C була вищою за норму [2]. Темпи потепління в Україні перевищують середньосвітові, така сама тенденція властива Херсонській області.

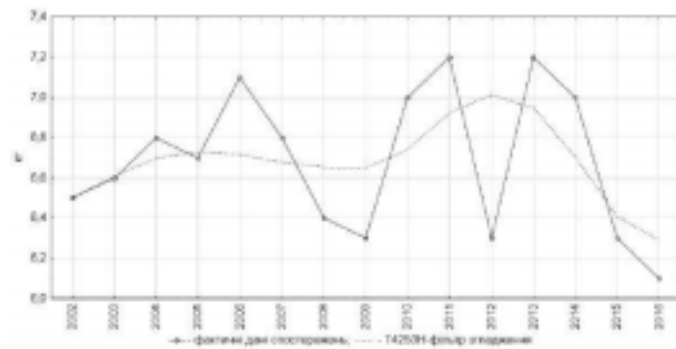
Підвищення середньої температури повітря зимових місяців та абсолютних мінімумів є сприятливим фактором зміни клімату для підвищення стабільності виробництва сільгосппродукції.

Щодо літніх місяців, одночасно майже вдвое зросла повторюваність спекотних днів (з максимальними температурами >35 та 40°C), що належить до небезпечних гідрометеорологічних явищ, виникла загроза посилення посух і теплових стресів [3]. За збереження сучасних темпів потепління ці фактори зміни клімату неминуче призведуть до падіння урожайності сільськогосподарських культур на богарних землях області уже найближчими роками, що негативно відобразиться на кормовій базі тваринництва.

У дослідженнях проаналізовано настриги вовни овець ДПДГ «Асканійське» Каховського району та середні значення усієї території Херсонської області. Середньостатистичне значення настригу вовни на одну вівцю в області за період досліджень (1990-2016р.р.) становило 3,73 кг (табл. 1), максимальне значення – 4,70 кг (2004 рік), мінімальне – 2,80 кг (1996 рік), рівень варіації за роками становив – 15,75%. У період досліджень (рис. 1а) спостерігається виражена циклічна складова змін продуктивності овець, що дає можливість визначити три часових періоди: в I-й період (1990-2000 рр.) відбулося стрімке зменшення і отримання мінімальної продуктивності овець; II-й період (2001-2010 рр.) отримання максимальної продуктивності; в III період (2010-2016 рр.) відбулося тренд-циклічне повторення умов I-го періоду. На подібні тренд-циклічні прояви змін продуктивності вівчарства значною мірою впливають кліматичні зміни, які виражаються в сприятливості умов існування та забезпечення кормовою базою сільськогосподарських тварин.

а)

б)

Рис. 1. Динаміка зміни настригу вовни на одну вівцю (кг) в Херсонській області: а) середнє по області, б) ДПДГ «Асканійське»
Спостереження за деякими підприємствами підтверджують наявність тренд-циклічної складової зменшення динаміки настригу вовни в різних ґрунтово-кліматичних умовах Херсонської області.

Таблиця 1 – Статистичні характеристики динаміки настригу вовни

Статистичний показник	По області	«Асканійське»
Середнє значення	3,73	6,69
Стандартна похибка	0,12	0,09
Медіана	3,60	6,70
Мода	3,20	6,30
Стандартне відхилення	0,59	0,36
Дисперсія вибірки	0,35	0,13
Ексцес	-1,41	-1,34
Асиметрія	0,21	0,00
Варіація	1,90	1,10
Мінімум	2,80	6,10
Максимум	4,70	7,20
Рівень надійності (95,0%)	0,25	0,20
Коефіцієнт варіації, %	15,75	5,42

У результаті статистичного аналізу даних спостережень за останні 25 років визначений вплив основних кліматичних умов (температури повітря і опадів) на зміну середньорічної величини настригу вовни (НВ). За календарний рік дослідження вилучено вплив клімату на продуктивності овець взятий період усереднених значень із 5-го по 12-ий місяці попереднього року і з 1-й по 4-й місяці року до стриження. Для визначення закономірностей було взято найбільший ряд спостережень за даними ДПДГ «Асканійське» з метою забезпечення репрезентативності досліджень. Залежність описується нелінійною функцією (рис. 2) і має вид:

$$НВ = 0,0043x - 1,248 \cdot 10^{-6} x^2 + 1,9285y - 0,0751y^2 - 0,0003xy - 5,348; \quad r = 0,87, \quad r^2 = 0,76$$

де,

x – сума опадів за період формування продуктивності вовни у вівчарстві, мм;

y – середнє значення температури повітря, °С

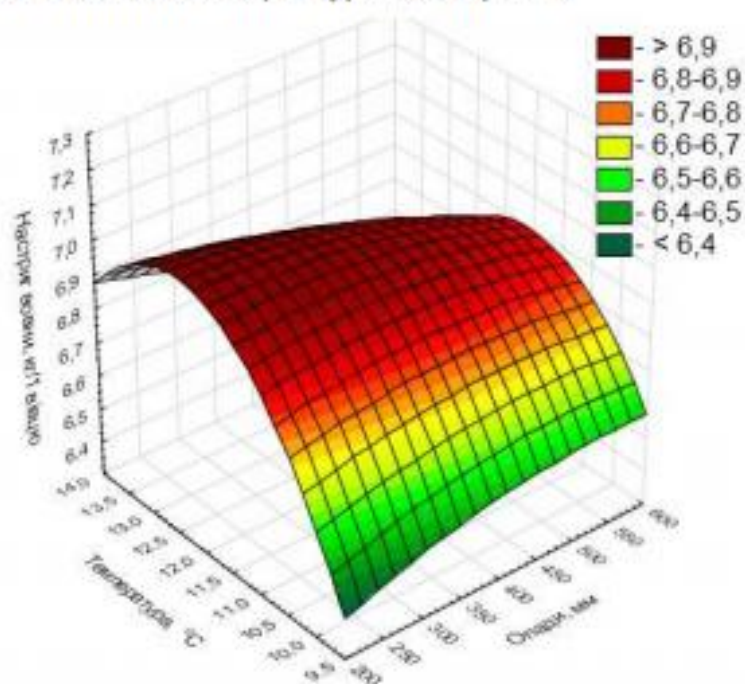

Рис. 2. Залежність настригу вовни (кг/1 вівцю) у ДПДГ «Асканійське» від господарсько-кліматичних умов.

Аналізуючи просторову діаграму можна зазначити, що оптимальними кліматичними умовами для здійснення отримання максимального значення настригу вовни є середня температура близько 12°C і сума опадів у межах 320-430 мм.

У результаті досліджень встановлена нелінійна залежність продуктивності овець від господарсько-кліматичних умов із високим ступенем кореляції – 0,87. Це дає можливість здійснювати імітаційне просторово-часове прогнозування настригу вовни на одну вівцю на території Херсонської області із достатньо високим ступенем, що визначений рівнем апроксимації отриманої моделі – 0,76.

Література:

1. Жукорський О.М. Погодно-кліматичні та технологічні чинники утримання м'ясної худоби: монографія. – К.: Аграр.наука, 2012. – 164 с.
2. Шосте Національне повідомлення України з питань зміни клімату. http://unfccc.int/files/national_reports/annex_i_natcom/submitted_natcom/application/pdf/6nc_v7_final_%5B1%5D.pdf
3. Ярошевский В.А. Погода и тонкорунное овцеводство. Ленинград, 1968. – 203 с.